

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาเยาวชนด้วยดนตรีไทย กรณีศึกษา : เยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยดำเนินการสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมดนตรีไทยพัฒนาเยาวชน ดังนี้
 - 2.1 เพื่อศึกษาความรู้ด้านดนตรีไทยของเยาวชนก่อนและหลังการพัฒนา
 - 2.2 เพื่อศึกษาความสามารถด้านดนตรีไทยของเยาวชน
 - 2.3 เพื่อศึกษาสุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชน

วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ขั้นพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ

75 / 75

ตอนที่ 2 ขั้นพัฒนาเยาวชนด้วยชุดกิจกรรมดนตรีไทยที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนทั่วไปในเขตพื้นที่ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่มีความสมัครใจเข้ารับการพัฒนามีอายุระหว่าง 10 – 16 ปี โดยไม่จำกัดเพศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมดนตรีไทย ได้แก่ ชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนและคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับผู้สอนพร้อมกิจกรรมทดสอบความรู้แต่ละกิจกรรม
2. แบบวัดความรู้ แบบประเมินผลความสามารถและแบบสัมภาษณ์สุนทรียภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. การวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมดนตรีไทยใช้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ

2. การวิเคราะห์ความรู้ด้านดนตรีไทยใช้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ
3. การวิเคราะห์ความสามารถด้านดนตรีไทยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวม
4. การวิเคราะห์สุนทรียภาพด้านดนตรีไทยใช้การพรรณาสรูป

สรุปผล

การพัฒนาเยาวชนด้วยดนตรีไทย กรณีศึกษา : เยาวชนในเขตพื้นที่ ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 75 / 75

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาเยาวชนด้วยชุดกิจกรรมดนตรีไทยที่สร้างขึ้น

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชน ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 75 / 75

1. ชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 ทำให้ได้ชุดกิจกรรมดนตรีไทย จำนวนทั้งสิ้น 1 ชุด มี 2 กิจกรรม มีรายละเอียดและผลการหาประสิทธิภาพของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง การอ่านโน้ตและจังหวะในดนตรีไทย มีคะแนนเฉลี่ย โดยรวมระหว่างการพัฒนาร้อยละ 80.41 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนา ร้อยละ 82.50 แสดงว่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ 1 เท่ากับ $80.41 / 82.50$ มีระดับคะแนนสูงกว่า เกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออและโน้ตเพลงไทยมีคะแนนเฉลี่ย โดยรวมระหว่างการพัฒนา ร้อยละ 76.45 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนา ร้อยละ 79.16 แสดงว่าประสิทธิภาพของกิจกรรมที่ 2 เท่ากับ $76.45 / 79.16$ มีระดับคะแนนสูงกว่า เกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด

กล่าวโดยสรุป คือ ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 75 / 75 ชุดกิจกรรมดนตรีไทยมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ $78.45 / 80.83$ มีระดับคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาเยาวชนด้วยชุดกิจกรรมดนตรีไทยที่สร้างขึ้น

การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนมีผลสรุปรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการศึกษา ความรู้ด้านดนตรีไทยของเยาวชนก่อนและหลังการพัฒนาจาก การทดลองกับเยาวชนกลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมาย คือ

กิจกรรมที่ 1 เรื่องการอ่านโน้ตและจังหวะในดนตรีไทย พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมก่อนการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 17.91 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 82.50 แสดงว่า เยาวชนมีความรู้ด้านดนตรีไทยหลังการพัฒนา สูงกว่าก่อนการพัฒนา

กิจกรรมที่ 2 เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออและโน้ตเพลงไทย พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมก่อนการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 79.16 แสดงว่าเยาวชนมีความรู้ด้านดนตรีไทยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

กล่าวโดยสรุป คือ ผลการศึกษาความรู้ด้านดนตรีไทยของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมาย โดยรวมทั้ง 2 กิจกรรม พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม ก่อนการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 18.33 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 80.83 แสดงว่า เยาวชนมีความรู้ด้านดนตรีไทยหลังการพัฒนา สูงกว่าก่อนการพัฒนา

2. ผลการศึกษาความสามารถด้านดนตรีไทยของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมาย

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง การอ่านโน้ตและจังหวะในดนตรีไทย พบว่า กิจกรรมที่ 1 คะแนนเฉลี่ย 7.0 มีเกณฑ์ความสามารถเท่ากับ ดี

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออและโน้ตเพลงไทย พบว่า กิจกรรมที่ 2 คะแนนเฉลี่ย 6.8 มีเกณฑ์ความสามารถเท่ากับ ดี

กล่าวโดยสรุป คือ ผลการศึกษาความสามารถด้านดนตรีไทยของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมายโดยรวมทั้ง 2 กิจกรรม พบว่า เยาวชนมีความสามารถอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาสุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ตามเป้าหมาย ด้วยการสัมภาษณ์กับเยาวชนหลังการพัฒนา 1 เดือน สามารถนำผลมาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 สุนทรียภาพส่วนบุคคล พบว่า เยาวชนมีความขยันฝึกฝนดนตรีไทยมากขึ้น เยาวชนได้แสดงออกด้านดนตรีไทยมากขึ้นและเยาวชนชวนหาความรู้ด้านดนตรีไทยมากขึ้น

3.2 สุนทรียภาพส่วนจิตใจ พบว่า เยาวชนมีจิตใจที่สงบเยือกเย็นมากขึ้นและชอบฟังเพลงไทยมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป คือ ผลการศึกษาสุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชน กลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมายพบว่า สุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีมากขึ้น

อภิปรายผล

การพัฒนาเยาวชนด้วยดนตรีไทยกรณีศึกษา : เยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้ออภิปรายที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยสำหรับเยาวชนตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 75 / 75

1.1 การพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทย ครั้งนี้ ประกอบด้วยกิจกรรมดนตรีไทย 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมที่ 1 เรื่อง โน้ตและจังหวะในดนตรีไทย กิจกรรมที่ 2 เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออและโน้ตเพลงไทย ในแต่ละกิจกรรมมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ 1. คู่มือประกอบกิจกรรมสำหรับเยาวชน 2. คู่มือประกอบกิจกรรมสำหรับผู้สอน 3. ใบงานประกอบกิจกรรมซึ่งการพัฒนา กิจกรรมได้ลำดับขั้นตอนกิจกรรมในรายบทโดยจัดกิจกรรมออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นกระตุ้นสมอง ขั้นสู่ประสบการณ์ ขั้นสร้างฐานความรู้ ขั้นสรุป ขั้นนำไปใช้ในชีวิตจริง

ขั้นกระตุ้นสมองเยาวชน ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นกันอย่างหลากหลาย กว้างขวางเนื่องจากเยาวชนมีความตั้งใจ ช่วยกันปฏิบัติกิจกรรมอย่างสนุกและเต็มใจเป็น กิจกรรมพื้นฐานแรก เพื่อจัดให้เป็นบทนำที่จะสัมพันธ์กันกับกิจกรรมต่อไป เป็นการเริ่มกิจกรรม จากไม่รู้ไปสู่การเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอร์ธีย์ โสมประยูร (2544) ว่าความรู้เป็นผล มาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม Span (1995) ว่าความรู้ เนื่องจากการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ทำให้เยาวชนเตรียมตัวและควบคุมการได้มาซึ่งความรู้ ของตนเองรวมทั้งกระบวนการป้อนข้อมูลย้อนกลับของตนเองได้

ขั้นสู่ประสบการณ์ โดยการนำเยาวชนเข้าสู่กิจกรรมของการฝึกปฏิบัติ เบื้องต้นทำให้เยาวชนได้รับผลการฝึกฝนด้วยตนเองในแต่ละกิจกรรมเยาวชนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจ ในการฝึกฝนความสามารถในสิ่งที่ตนเองไม่เคยได้รับมาก่อน เยาวชนต่างมีความรู้สึก ได้รับการมีส่วนร่วม การเรียนรู้และฝึกฝนอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการฟังคำแนะนำจาก การบอกกล่าว การปฏิบัติจากผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ว่า ผู้เรียนรู้ทราบจุดประสงค์แน่นอนว่า จะสามารถทำอะไรได้บ้าง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อม ที่จะทำกิจกรรมตามเงื่อนไขและผู้เรียนได้รับผลทันที มีความพอใจต่อความสามารถที่เกิดขึ้น

ขั้นสร้างฐานความรู้ กิจกรรมขั้นนี้ได้ให้เยาวชนจัดกลุ่มหรือแบ่งกลุ่มกันเป็น กลุ่มๆ เพื่อให้เยาวชนได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อเรื่องในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของตนเองที่เคยมี มาก่อน เวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมขั้นนี้ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที เพราะจะทำให้เยาวชนไม่เกิด ความเบื่อหน่ายขณะทดสอบความรู้ ควรมีการเสริมแรงเยาวชนด้วยการ กล่าวชมเชยหรือให้ เยาวชนคนอื่น ๆ ร่วมปรบมือแสดงความดีใจด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมยศ นาวิการ (2539), พรนพ พุกกะพันธ์ (2542), ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542) ว่า ความสัมพันธ์ของกลุ่มที่มี

แบบแผนระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ก็เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายเฉพาะอย่างหรือเหมือนกัน

ขั้นสรุป ผู้สอนและเยาวชนร่วมกันสรุปความรู้ในแต่ละกิจกรรมเพราะจะทำให้เยาวชนมีความชำนาญในการจดจำและแม่นยำในความรู้ที่ได้รับ เยาวชนเกิดการเรียนรู้ที่ดีโดยไม่ต้องมีการท่องจำหรืออ่านหนังสือมากเกินไป สังเกตได้จากการทำแบบวัดความรู้หลังการพัฒนาของเยาวชนได้ถูกต้อง

ขั้นนำไปใช้ในชีวิตจริง กิจกรรมขั้นนี้เยาวชนจะจัดคู่กันหรือรวมกลุ่มกันแสดงออกตามใบงานแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ผู้สอนและเยาวชนคนอื่นๆ ได้ดู ได้ฟัง กิจกรรมนี้จะทำให้เยาวชนได้ร่วมกันทดสอบตนเองจากการฝึกฝนมาตั้งแต่เริ่มแรก ว่าได้ผลอย่างไรบ้าง เยาวชนที่ยังไม่คล่องแคล่วก็จะคล่องแคล่วขึ้นคล้ายตามเพื่อนร่วมกลุ่มได้ เกิดความชำนาญขึ้นเป็นลำดับ เป็นการเชื่อมโยงความสามัคคีกันพึ่งพาอาศัยกัน ด้วยกระบวนการกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรนพ พุกกะพันธุ์ (2542) วิภาพร มาพบสุข (2543) ว่า กระบวนการกลุ่มทำให้เกิดความสามัคคีทำให้งานเล็กๆ มุ่งไปสู่งานใหญ่และประสบความสำเร็จที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกัน

1.2 ผลการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ ชุดกิจกรรมดนตรีไทย ปรากฏว่าชุดกิจกรรมดนตรีไทย มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมระหว่างการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 78.45 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 80.83 หมายความว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมดนตรีไทยเท่ากับ 78.45 / 80.83 แสดงว่า ชุดกิจกรรมดนตรีไทยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75 / 75 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ จันทรพิทักษ์พร (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 42 พบว่า แบบฝึกการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ที่กำหนด

เหตุผลที่ทำให้ชุดกิจกรรมดนตรีไทยมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังข้างต้นเนื่องมาจากเหตุและปัจจัย ดังนี้ การพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีไทยครั้งนี้ ได้ใช้หลักการทางวิชาการเป็นหลักในการสร้างเริ่มต้นจากแนวคิดกระบวนการพัฒนาเยาวชนแนวคิดการเรียนการสอนดนตรีไทย แนวคิดการสร้างชุดกิจกรรมหลังจากนั้นนำชุดกิจกรรมดนตรีไทยผ่านกระบวนการพัฒนาและทดลองอย่างเป็นระบบตามหลักการทางวิชาการ ซึ่งทำให้ผลการพัฒนาระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนามีเกณฑ์ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาเยาวชนด้วยชุดกิจกรรมดนตรีไทยที่สร้างขึ้น

2.1 ความรู้ด้านดนตรีไทยของเยาวชนก่อน และหลังการพัฒนาปรากฏว่ามีผลแตกต่างกันโดยมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมก่อนการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 18.33 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 80.83 หมายความว่า เยาวชนมีคะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่า ก่อนการพัฒนาแสดงว่า ชุดกิจกรรมดนตรีไทยนี้สามารถนำไปใช้เป็นสื่อในการพัฒนาเยาวชนให้บังเกิดความรู้ด้านดนตรีไทยที่สูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลักคณา เจริญกุล (2540) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พบว่า นักเรียนร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนถึง 80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

เหตุผลที่ทำให้ผลการศึกษาคำถามความรู้ด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีผลดังนี้ เนื่องมาจากเหตุและปัจจัยดังนี้

ชุดกิจกรรมดนตรีไทยที่พัฒนาขึ้น ครั้งนี้ได้ใช้หลักการทางวิชาการเป็นหลัก ในการสร้างและพัฒนาผ่านกระบวนการตรวจสอบปรับปรุงและทดลองอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ

การดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมทั้งผู้สอนและเยาวชนต่างมีความมุ่งมั่นและเป้าหมายเดียวกัน คือ ผู้สอนมีความเชื่อมั่นและมั่นใจการใช้ชุดกิจกรรมดนตรีไทยพัฒนาเยาวชนได้เยาวชนมีความเชื่อมั่น และมั่นใจต่อการร่วมกิจกรรมว่า จะได้รับผลจากการพัฒนาในความรู้ของตนเองโดยตรงจึงมุ่งมั่นเรียนรู้และฝึกฝนอย่างจริงจังจนเกิดความรู้เป็นอันดี

2.2 ความสามารถด้านดนตรีไทยของเยาวชนจากการสังเกตเยาวชน ฝึกฝนปฏิบัติด้านดนตรีไทยแต่ละกิจกรรมทำให้ได้ข้อสรุป สำหรับข้อมูลความสามารถด้านดนตรีไทยของเยาวชนตามสภาพจริงเป็น 2 ลักษณะกิจกรรมที่ 1 เรื่องการอ่านโน้ตและจังหวะในดนตรีไทย คือ ความสามารถด้านท่าทางและความสามารถด้านออกเสียงผลการศึกษา พบว่า เยาวชนมีความสามารถในระดับดี กิจกรรมที่ 2 เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออและโน้ตเพลงไทย คือ ความสามารถด้านท่าทางและความสามารถด้านเสียงเป่าขลุ่ย ผลการศึกษา พบว่า เยาวชนมีความสามารถในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลดาวัลย์ โสภณทัต (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาททางสังคมและวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปีสรินธร อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า การพัฒนาที่เป็นระบบ ครูอาจารย์ได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถและจัดทำผลงานศิลปะได้ดี

เหตุผลที่ทำให้ผลการศึกษาคำถามความสามารถด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีผลดังนี้ เนื่องมาจากเหตุและปัจจัย ดังนี้

การพัฒนาเยาวชนด้วยดนตรีไทย ครั้งนี้ได้ทำการพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยการเริ่มต้น พัฒนาเครื่องมือที่จะใช้ในการพัฒนาเยาวชนนั่นคือ ชุดกิจกรรมดนตรีไทยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ที่กำหนด การดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนการปูพื้นฐานความรู้ ความสามารถเบื้องต้นแล้วนำไปสู่การฝึกฝน และการแสดงออกด้วยกระบวนการ

กลุ่มเป็นที่สุด อีกประการหนึ่งก็คือ ผู้สอน หรือผู้ให้การพัฒนาเยาวชน ครั้งนี้ ต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความสามารถมีพื้นฐานความคิดการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ความสามารถ ด้านวัฒนธรรมและศิลปะซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำคมพรประสิทธิ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ของคุณครูละเมียดจิตตเสวีณัฐชยา ไชยศักดิ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประวัติชีวิตและผลงานของ อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สุตาพร พินิจมนตรี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง วิธีคิดและบทบาทการสืบสานวัฒนธรรมของปราชญ์ ท้องถิ่นกรณีศึกษาของสาร สารทัศนานันท์ พบว่าบรรดาครูบาอาจารย์และนักการพัฒนาส่วนมากต้องดำรงตนในเรื่องของความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีอริยาคัยความคิดมุ่งมั่น การถ่ายทอดและเผยแพร่ ความรู้ ความสามารถ วัฒนธรรมและศิลปะมั่นคง

2.3 สุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชนจากการสัมภาษณ์เยาวชนหลังการพัฒนา 1 เดือนของเยาวชนตามสภาพจริงมีข้อสอบถามถึงผลที่เกิดขึ้นกับเยาวชนใน 2 ส่วนคือ สุนทรียภาพส่วนบุคคลด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีมากขึ้น และสุนทรียภาพส่วนจิตใจด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีมากขึ้นกล่าวโดยสรุป คือผลการศึกษาสุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชนพบว่า สุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีมากขึ้นซึ่งเหตุผลที่ทำให้ผลการศึกษาสุนทรียภาพด้านดนตรีไทยของเยาวชนมีผลดังนี้เนื่องจากเหตุและปัจจัยคือ เยาวชนมีความรู้สึกพึงพอใจ จากการได้รับผลการพัฒนาตนเองโดยตรงจากการพัฒนาครั้งนี้อีกประการหนึ่ง คือความสัมพันธ์ของเยาวชนกับโน้ตเพลงไทย ซึ่งมีองค์ประกอบของโน้ตที่สร้างความไพเราะในขณะที่บรรเลงและสิ่งแวดล้อมที่เยาวชนได้ดู ได้ฟังจากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญดา จินดาศักดิ์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่องสุนทรียะแห่งดนตรี พบว่า ความงามในดนตรีให้ความพึงพอใจ สำหรับสิ่งที่เรอบอกว่างามแต่การอธิบายความงามสมควรพิจารณาที่ตัววัตถุด้วยนั่นคือ พิจารณาว่า คุณสมบัติอะไรในตัววัตถุที่ทำให้เราพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยครั้งนี้

1.1 การพัฒนาเยาวชนด้วยดนตรีไทยครั้งนี้ ชุดกิจกรรมดนตรีไทยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดและเยาวชนมีความรู้หลังการพัฒนาอยู่ในระดับสูงแต่ชุดกิจกรรมดนตรีไทยควรมีการพัฒนาต่อไปทั้งนี้มิข้อสังเกตว่าโน้ตเพลงไทยที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมดนตรีไทย ครั้งนี้ยังเป็นโน้ตเพลงเพียงไม่กี่เพลงแต่ในความเป็นจริงยังมีโน้ตเพลงไทยอีกมากมายหลายร้อยเพลง ที่ยังไม่ได้นำมาให้เยาวชนได้รับรู้ และฝึกฝนสมควรที่จะมีการนำเอาบทเพลงที่มีโน้ตเพลงที่ไพเราะอีกหลาย ๆ เพลงมาเป็นสื่อพัฒนาเยาวชนในชุดกิจกรรมดนตรีไทยด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาวิจัยการพัฒนาเยาวชนด้วยดนตรีไทยครั้งต่อไป ควรมีการพัฒนาเยาวชนด้วยการนำเอาเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่นๆ มาพัฒนาเยาวชนด้วย ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า เครื่องดนตรีที่นำมาพัฒนาเยาวชนในครั้งนี้มีเครื่องดนตรีอยู่ 2 ชนิด คือ ฉิ่ง ขลุ่ย แต่ในความเป็นจริงวงดนตรีไทยที่มีการเล่นอยู่ในปัจจุบัน ยังมีเครื่องดนตรีไทยอีกมากมายหลายชนิดซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องใช้ความรู้การฝึกฝนความสามารถเฉพาะอย่างตามแต่เครื่องดนตรีไทยชนิดนั้นๆ ซึ่งถ้านำมาใช้เป็นสื่อพัฒนาเยาวชนจะทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทยที่หลากหลายขึ้น